CONTABILITATEA REZULTATELOR ÎN CONDIȚIILE ACTIVITĂȚII VENTURE

ACCOUNTING FOR RESULTS UNDER VENTURE ACTIVITY CONDITIONS

CZU: 330.322.54 **https://doi.org/10.59295/spd2024j.99**

Viorica UNGUREANU,
ORCID: 0000-0002-2874-439X
e-mail: vioricaung@mail.ru
Universitatea de Stat din Moldova

Summary. *Accounting for results in venture-type activities is a particularly dynamic and complex field, given the specific characteristics of this type of business. The article addresses the challenges and particularities of accounting in the context of venture capital investments. The main objectives of the paper are to identify and analyse the accounting methods of financial results in SMEs financed with venture capital, as well as to evaluate the impact of these methods on the strategic decisions of investors. To achieve these objectives, a mixed research methodology based on theoretical-scientific and empirical principles and analytical methods was used: analysis and synthesis of scientific literature documents, statistical methods; observation; induction and deduction, including analysis of specialised literature and case studies. The main findings indicate that rigorous and transparent accounting is essential for attracting and retaining investors. The importance of international financial reporting standards to ensure comparability and credibility of financial data was also highlighted. The conclusions emphasise the need for an accounting framework adapted to the specifics of venture activities, which supports the sustainable development of these businesses.*

Keywords: *venture activity, venture capital, accounting, IFRS, MM.*
Cuvinte-cheie: *activitate venture, capital venture, contabilitate, IFRS, ÎMM.*

INTRODUCERE

Activitatea cu capital venture se axează pe investiții în companii aflate în stadii incipiente de dezvoltare, dar cu un potențial ridicat de creștere. Aceasta implică, pe de o parte, o evaluare continuă a performanței financiare și, pe de altă parte, gestionarea riscurilor asociate acestor investiții. Într-un astfel de mediu, contabilitatea rezultatelor nu doar că trebuie să reflecte fidel performanțele economice ale companiei, dar și să ofere investitorilor informații esențiale pentru luarea deciziilor strategice. Aspectele precum recunoașterea veniturilor, evaluarea activelor și pasivelor, și gestionarea fluxurilor de numerar sunt critice pentru a asigura transparența și corectitudinea raportărilor financiare. Prin acest articol, ne propunem să explorăm particularitățile contabilității în contextul activităților de tip venture, evidențiind provocările și bunele practici care pot conduce la o gestionare eficientă a resurselor și la maximizarea rezultatelor financiare.

MATERIALE ȘI METODE

Pentru contabilitatea rezultatelor în condițiile activității venture, sistemul IFRS, poate fi considerat drept bază metodologică, deoarece răspunde conceptului de valoare justă. Cu toate astea, mai există un șir întreg de probleme, printre care - elaborarea unei metodologii de distribuire a beneficiilor economice în contextul alocării capitalului uman ca și parte a capitalului propriu al întreprinderii. Aplicarea opțiunii pe baza dispozițiilor IFRS 2 permite să se ia în considerare conceptul valorii juste, conform căreia este evaluat serviciul de inovare, oferit de către lucrător și prevede cota de participare a deținătorului capitalului uman în ulterioarele beneficii economice. Problemele de evaluare și recunoaștere a investițiilor de capital venture trebuie soluționate în mod adecvat pe baza regulilor IFRS 9 „Instrumente financiare" coroborate cu IAS 28 „Investiții în entități asociate și asocieri în participație companie" și IFRS 11 „Asocieri în participație" și IFRS 13 „Evaluarea la valoarea justă". Deși, costul istoric rămâne a fi cel mai rațional de aplicat pentru alte elemente patrimoniale, din cele patru recomandate de Cadru general, totuși, pentru activele și instrumentele financiare, se recomandă de aplicat evaluarea potrivit conceptului de valoare justă. Costul istoric combinată cu prudența în recunoașterea veniturilor și cheltuielilor, generează o subevaluare a activelor și o supraevaluare a datoriilor, ceea ce face ca raportarea financiară să ofere, în mod normal, o viziune pesimistă a situațiilor financiare ale entității [1]. Însă, la necesitate, îndeosebi la evaluarea instrumentelor financiare, trebuie de aplicat valoarea justă, căreia în cadrul IFRS-urilor este destinat un standard special – IFRS 13 [2].

În aceeași ordine de idei, în condițiile evaluării, cea mai potrivită pentru activitatea cu profil de risc e metoda dobânzii efective, care este metoda de calcul a costului armonizat prin care se utilizează rata efectivă a dobânzii, ce ia în calcul valoarea actualizată a unui instrument financiar pentru înregistrarea lui, astfel [3] :

Valoarea actualizată = rata dobânzii x fluxurile viitoare de numerar de la data raportării până la data reevaluăriii/scadenței.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Contabilitatea rezultatelor în condițiile activității venture poate fi, de asemenea, diversă, în dependență de nivelul de control pe care fondul îl are asupra unei entități. La etapa de expansiune, profitul este generat atunci când investitorul părăsește afacerea și vinde fie o cotă-parte din capitalul social. Astfel, scopul investiției venture nu este doar de a primi venituri din investiții sub formă de dividende sau dobânzi, ci de a crește propria valoare, a cotei părți din capital prin creșterea valorii obiectului de investiție la ieșirea din proiect (afacere) IPO. În consecință, un investitor venture este interesat să extindă și să dezvolte un inovator promițător a afacerii venture, deoarece poate obține cele mai multe profituri în acest fel.

În continuare se propune de analizat situația în care entitatea Wise Agile S.R.L ela-

borează o invenție pe care urmează să o lanseze, reieșind din premisa că inovația vizează o aplicare comercializabilă în practică a unei invenții**.**

***Studiu de caz**: Entitatea Wise Agile S.R.L, care desfășoară activități de editare a produselor software, la începutul anului 2023 a conceput un proiect inovațional ,,VerbsGame” (vezi video tutorial Anexa 8) [4], folosind ca sursă de finanțare disponibilitățile resurselor interne ale companiei. Potrivit paginii web a jocului ,,verbsgame.md” [5] descrierea proiectului inovațional are următorul conținut:*

***„VerbsGame Voyage – 72”** este un joc educativ captivant ce implică un singur jucător. Pe parcursul a 72 de zile îl ajută pe jucător să învețe și să-și consolideze cunoștințele despre verbele neregulate ale limbii engleze.*

***Materiale necesare:** Set de cartonașe ,,VerbsGame 72”.*

Dispozitiv cu acces la internet pentru scanarea QR cod.

***Cum se joacă; Pregătirea jocului:** Se pregătesc cartonașele cu verbe neregulate.*

Cartonașele se amestecă și se plasează pe o masă sau pe o altă suprafață plană.

***Etapa explorării:** Jucătorul alege un cartonaș la începutul zilei sale de activitate.*

După ce descoperă verbul și formele sale, el scanează QR codul de pe cartonaș pentru a asculta pronunția și pentru a verifica traducerea.

***Repetarea în timp real:** Pe parcursul zilei, jucătorii sunt încurajați să revină la cartonaș și să repete verbul în toate formele sale (bază, trecut perfect și trecut simplu).*

Ei pot folosi QR codul pentru a verifica pronunția și pentru a-și consolida cunoștințele.

***Integrarea în comunicare:** Pe măsură ce jucătorii învață noi verbe neregulate, sunt încurajați să integreze aceste verbe în comunicarea lor zilnică. Pot crea propoziții și conversații în care utilizează verbele în contexte reale.*

***Interacțiunea socială:** Jocul se practică individual.*

***Beneficii și obiective:**Învățarea verbelor neregulate în context, cu accent pe pronunție corectă și utilizare adecvată. Repetarea continuă a verbelor pe parcursul zilei pentru consolidarea cunoștințelor. Integrarea naturală a verbelor în comunicarea cotidiană. Prin combinarea elementelor de joc, tehnologie și comunicare reală, **„VerbsGame Voyage – 72”** oferă o modalitate distractivă și interactivă de a învăța și aplica verbele neregulate ale limbii engleze într-un mod eficient și captivant.*

***Rezultat:** Pe parcursul a 72 de zile jucătorul memorizează 72 verbe neregulate la forma prezentă și trecut cât și exersarea pronunției corecte.*

*La data de 24.05.2023 în contabilitatea entității au fost întocmite înregistrările contabile cu privire la cheltuielile legate de elaborarea aplicației în valoare de **142500,00 lei** (Anexa 9):*

I. Până la punerea în utilizare a jocului:

Dt 121.3 Imobilizări corporale până la punerea în utilizare (aplicația VerbsGame)

Ct 521.1 Datorii comerciale în țară (față de furnizor pentru aplicație) – 142500,00 lei

I. La înregistrarea jocului ca imobilizări necorporale în curs de execuție:

Dt 111.1 Imobilizări necorporale în curs de execuție (aplicația VerbsGame)

Ct 121.3 Imobilizări corporale până la punerea în utilizare (aplicația VerbsGame)– 142500,00 lei

La datade 08.06.2023 a efectuat la Agenția Servicii Publice înregistrarea modificărilor în actul de constituire ce ţine de genul de activitate ca persoană juridică specializată în tipărirea și multiplicarea producției editoriale. Cheltuielile în valoare ***de 1589,00 lei*** *au fost reflectate în contabilitatea entității în felul următor:*

Dt 713.8 Alte cheltuieli administrative (modificărilor în actul de constituire) – 1589,00 lei

Ct 521.1 Datorii comerciale în ţară (față de Agenția Servicii Publice)

La data de 28.06.2023 a fost încheiat contract cu privire la aderarea la Agenția Națională ISBN Moldova Nr.2023/06-1 (vezi Anexa 10) în valoare de ***250,00 lei****, care au fost reflectate în contabilitatea entității direct la cheltuielile perioadei prin următoarea formulă contabilă:*

Dt 713.8 Alte cheltuieli administrative (servicii bibliografice) – 250,00 lei

Ct 521.1 Datorii comerciale în ţară (față de Camera Națională a Cărții din Moldova)

Persoana căreia îi aparține ideia, are și calitatea de administratoare a entității, iar pentru concept, design și elaborare a obținut Dreptul de Autor cu ISBN 978-9975-3631-0-5, CZU – 087.5 și cod autor S 22.

Reieșind din datele speței se propun următoarele sarcini:

1. De stabilit dacă inovația jocul cartonaşelor ,,VerbsGame" este o activitate venture;

2. De enumerat aspectele și reglementările juridico-legale ce țin de procedura de înregistrare a modificărilor în actul de constituire, generarea contractului ISBN pentru drepturile de autor pentru concept, design și elaborare;

3. De analizat înregistrările contabile și de propus un model specific de evidență în condițiile activității venture.

Rezolvare:

1.Activitatea venture este strâns legată de tipurile de finanțare și din surse din afara întreprinderii. În afacerea inovaţională o astfel de abordare nu este posibilă. Inventatorul are drept de autor asupra invenţiilor proprii pe care le propune pentru implementare, așa precum există și în cazul exemplului nostru. Cu toate că există un mare risc că, în urma implementării, produsul obţinut nu va avea succes comercial, totuși potrivit planului de acțiuni al companiei, jocul cu cartonașele ***„VerbsGame"*** este pregătit pentru scalare nu doar în Republica Moldova, dar și în România, Polinia, India și alte țări. Ca argumente că acest proiect inovațional poate fi considerat o activitate venture se enumeră următoarele:

1. Reieșind din premisa că o activitate inovațională poate fi considerată o activitate venture;
2. Termenul ,,venture" se referă la o afacere sau proiect care implică riscuri și incertitudine, în special în ceea ce privește profitabilitatea și succesul pe termen lung, care persistă și în cazul dat;

3. Activitățile inovaționale implică de obicei dezvoltarea și testarea de noi idei, produse sau tehnologii;
4. Pentru elaborarea conceptului, aplicației, de către entitate s-au cheltuit resurse destul de semnificative în cercetare și dezvoltare, testare, marketing și promovare, precum și în alte aspecte ale afacerii.
5. Acestă inovație implică un grad ridicat de incertitudine în ceea ce privește succesul și rentabilitatea pe termen lung. Prin urmare, acest proiect inovațional poate fi considerată o activitate venture, deoarece implică asumarea unor riscuri destul de semnificative și incertitudine în ceea ce privește succesul și profitabilitatea pe termen lung.
6. Acest joc a descoperit un procedeu nou de învățare a verbelor iregulate în engleză, iar fiind folosit ca mijloc de învățare prin instituții de învățământ sau cele specializate, va putea contribui la progresul sistemului de învățământ și a tehnicilor de predare, precum și la creșterea competivității la nivel de țară, ceea ce reprezintă un indicator ferm că această inovație poate fi utilizată la nivel mai avansat de utilizatori, ceea ce, irevocabil o plasează ca activitate venture.

2. Cu priviere la procedura de înregistrare a modificărilor în actul de constituire, reieșind din sursele oficiale de pe pagina oficială ASP [6], pentru indicarea obiectului de activitate în actul de constituire al întreprinderii se utilizează Clasificatorul Activităţilor din Economia Moldovei (CAEM) [7] şi Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizarea activităţii de întreprinzător [8]. Totodată, conform atr. 176 alin. (2) din Codul Civil [9], persoana juridică cu scop lucrativ poate desfăşura orice activitate neinterzisă prin lege, chiar dacă nu este prevăzută în actul de constituire.

Pentru modificarea în actul de constituire, este necesar ca la structura teritorială a organului înregistrării de stat să se prezinte următoarele documente:

1. Cererea de înregistrare a modificărilor, conform modelului aprobat de organul înregistrării de stat;
2. Hotărârea organului competent al persoanei juridice privind modificarea actului de constituire şi a datelor înscrise în Registrul de stat;
3. Actul adiţional cu privire la modificarea actului de constituire (la solicitare, se perfectează de organul înregistrării de stat);
4. Documentul ce confirmă achitarea taxei de înregistrare.

S-ar părea că genurile de activitate indicate la momentul înregistrării în actele de constituire poartă un caracter declarativ, însă nu și în cazul activității editoriale, care potrivit Legii cu privire la activitatea editorial [10] pentru care potrivit art.15 „tipograful primeşte comanda pentru executarea producţiei editoriale doar în cazul când beneficiarul dispune de indicele CZU, de numerele ISBN sau ISMN, sau ISSN, atribuite de Camera Naţională a Cărţii din Republica Moldova.

Pentru generarea contractului ISBN pentru drepturile de autor pentru concept, design și elaborare, o persoana juridică va expedia la adresa **ISBN.Moldova@gmail.com,** următoarele acte (actele de fondare fiind semnate electronic de către administrator) [11]:

1. Certificat de înregistrare (în format PDF)
2. Extras din Registrul de stat al persoanelor juridice (în format PDF)
3. Decizia de fondare (în format PDF)
4. Rechizitele bancare (în format MS Word)
5. Date contact (adresa juridică, adresa de factor, URL; administrator – telefon fix, mobil, email; alte persoane responsabile – telefon fix, mobil, email) (în format MS Word).

3. **Ca model de evidență contabilă** pentru reflectarea înregistrărilor cu privire la produsul inovațional jocul cu cartonașele *„VerbsGame”*, se propune ca toate cheltuielile materiale să se acumuleze în contul de consumuri din Activitatea de bază, apoi trecute în valoarea Activului (Imobilizări Necorporale) potrivit principiului de estimare pe baza costului potrivit IAS 38 „Imobilizări necorporale” descris mai sus în alte exemple, iar pentru cheltuielile legate de capitalul uman la faza inițială de formare a capitalului statutar să fie utilizat modelului pe bază de venit potrivit IFRS 2 „Plata pe bază de acțiuni” bazat pe conceptul de valoare justă. În acest mod, persoana care a descoperit invenția va fi mai protejată și asigurată financiar, deoarece va fi remunerată prin dividend de fiecare dată odată cu repartizarea profitului, dar nu va beneficia de plată unică sub formă de salariu.

Influența activității venture se manifestă nu numai în stimularea progresului științific și tehnologic, dar și prin sprijinul și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, comercializarea inovațiilor și accelerarea creșterii tehnologice și industriilor datorită redistribuirii resurselor financiare în domenii tangențiale, dar și în întreaga economie. Cerințe ridicate pentru nivelul de calitate și standardele corporative al managementului în afacerile venture asigură creșterea competitivității la nivel de țară. Datorită managementului strategic competent, ciclul de viață a companiilor venture este prelungit, iar rezultatele financiare se îmbunătățesc, ceea ce le crește, în consecință, și valoarea pe piață a companiei, dar și rata medie a profitului pe piață la nivel macroeconomic.

Contabilitatea rezultatelor în condițiile activității venture trebuie să reflecte corect evaluarea impactului asupra situației financiare și să ofere informații relevante pentru analiza financiară și luarea deciziilor. Este important să se asigure că evidența contabilă a surselor de finanțare și utilizarea acestora este efectuată în conformitate cu standardele contabile și reglementările fiscale aplicabile.

În scopul creării condițiilor pentru dezvoltarea finanțării cu capital venture sunt necesare măsuri de îmbunătățire a sistemului de impozitare a afacerilor cu profil de risc, și anume: extinderea listei beneficiilor fiscali; transparență în ceea ce privește impozitarea profitului; acordarea facilităților fiscale; dezvoltarea unui sistem de achiziții publice și comenzi pentru produse inovative; realizarea de investiții publice în capitalul propriu al organizațiilor active și deschise pentru inovații; activități guvernamentale de promovare; finanțarea parțială din partea statului a proiectelor inovaționale în parteneriat cu mediul de afaceri; sprijin financiar sub formă de granturi direcționate; îmbunătățirea colaborării cu mediul de afaceri, transparență informațională, sprijin organizațional și de perso-

nal pentru procesul de investiții prin programe guvernamentale; acordarea sprijinului prin instruiri și mentorat pe diferite tematici legate de desfășurarea activității venture; Îmbunătățirea schemei cu instrumente fiscale și credit-financiar.

CONCLUZII

În baza rezultatelor studiului se pot deduce următoarele concluzii:

1. **Adaptabilitatea contabilității**: Contabilitatea rezultatelor în activitatea venture necesită adaptabilitate și flexibilitate datorită naturii dinamice și riscante a acestui tip de afacere. Este esențială implementarea unor metode contabile care să reflecte corect performanțele și să permită ajustări rapide în funcție de evoluția pieței și a condițiilor interne.
2. **Evaluarea riscurilor**: O componentă crucială a contabilității venture este evaluarea și gestionarea riscurilor. Înregistrarea și raportarea acurate a riscurilor contribuie la luarea unor decizii informate, ajutând la minimizarea impactului negativ al acestora asupra rezultatelor financiare.
3. **Transparența și comunicarea**: Transparența în raportarea financiară și comunicarea clară a rezultatelor sunt vitale pentru menținerea încrederii investitorilor și a altor părți interesate. Contabilitatea trebuie să ofere o imagine fidelă a stării financiare și a performanței afacerii venture.
4. **Inovația în metode contabile**: Activitățile venture, prin natura lor inovativă, solicită și inovații în practicile contabile. Adaptarea unor tehnici noi și utilizarea tehnologiei pot îmbunătăți procesul contabil, oferind o perspectivă mai precisă asupra performanțelor și rezultatelor.
5. **Orientarea pe termen lung**: Deși activitățile venture pot implica fluctuații semnificative pe termen scurt, contabilitatea trebuie să mențină o orientare pe termen lung. Aceasta asigură sustenabilitatea și dezvoltarea continuă a afacerii, evidențiind potențialul de creștere și succesul pe termen lung.

REFERINȚE

1. Tabără N. Sisteme contabile comparate, ediţia a II-a revizuită şi adăugită. Editura Tipo Moldova, 2014, 384 p. ISBN 978-606-676-454-4, p.123.
2. Ţurcanu V. Golocialova I., Contabilitatea în Republica Moldova între IFRS şi Directivele UE, Conferința ”25 de ani de reformă economică în Republica Moldova: prin inovare şi competitivitate spre progres economic”, Academia de Studii Economice din Moldova, Chișinău, Republica Moldova, Editura: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, Vol.4, 2016, p.2016, pag. 200-206, ISBN:978-9975-75-834-5, CZU:33+657(082)=135.1=161.1 D 71.
3. Dușescu A., Ghid pentru înțelegerea și aplicarea Standardelor Internaționale de Contabilitate, ediția a II-a revizuită, Editura CECCAR, București, 2002, p.196.

4. În:https://www.youtube.com/watch?v=1DpQjfx02W8&ab_channel=VerbsGame.
5. În:https://verbsgame.md/?fbclid=IwAR1Eua5HeEvalbevNv60XqFgjAUF7SOIgC8DImqSL9Oh5ZpmHDtth6p094E. [Accessed: 27.06.2024].
6. În:https://www.asp.gov.md/ro/intrebari-frecvente/persoane-juridice/0010. [Accessed: 27.06.2024].
7. Clasificatorul Activităţilor din Economia Moldovei (CAEM), În:https://statistica.gov.md/ro/clasificari-si-nomenclatoare-9881.html. [Accessed: 27.06.2024].
8. Legea Nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activităţii de întreprinzător, Publicat: 14-10-2011 în Monitorul Oficial Nr. 170-175 art. 494, În:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138712&lang=ro#. [Accessed: 27.06.2024].
9. Codul civil al Republicii Moldova Nr. 1107 din 06.06.2002, Publicat: 22-06-2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86 art. 661, În:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136381&lang=ro#.
10. Legea Nr.939 din 20.04.2000 cu privire la activitatea editorială, Publicat : 22-06-2000 în Monitorul Oficial Nr. 70-72 art. 511, În:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137440&lang=ro#.[Accessed: 27.06.2024].
11. Pagina oficială web a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova, În:https://www.bookchamber.md/e-contracte/. [Accessed: 27.06.2024].